Universitatea Națională de Știință și Tehnologie POLITEHNICA București Facultatea de Electronica , Telecomunicatii si Tehnologia Informatiei

Referat: Etapa I

Proiect 1 – Circuite electronice fundamentale 2

Tema:

Stabilizator de tensiune cu Element de Reglaj Serie

Tufan Octavian Ioan

Grupa : 432E

Bucuresti 2024

Date initiale de proiectare stabilizator de tensiune cu ERS:

- N=21;
- Tensiunea de iesire reglabila in intervalul: U₀=(0,5N÷N)=(10,5÷21) V;
- Element de reglaj serie;
- Sarcina la iesire $50N[\Omega] \rightarrow R_L = 1050\Omega$
- Deriva termică < 2mV/0C;
- Protecție la suprasarcină prin limitarea temperaturii tranzistorului element de reglaj serie la 100°C, si a curentului maxim la 0,4A;
- Tensiune de intrare in intervalul : Ui=(1,8N÷2N)=(37,8÷42) V;
- Domeniul temperaturilor de funcţionare: 00-700C (verificabil prin testare în temperatură);
- Amplificarea în tensiune minimă (în buclă deschisă) a amplificatorului de eroare: minim 200;
- Semnalizarea prezenței tensiunilor de intrare/ieșire cu diodă de tip LED.

Cerinte privind proiectarea:

- Dimensiunile PCB: 40mm x 40mm;
- Material FR4, dublu strat/ grosimea foliei de cupru 18 μm, grosimea plăcii 1,6 mm;
- Toate componentele se vor plasa pe faţa superioară a plăcii, TOP;
- Componente pasive SMD chip 0805;
- Se pot folosi numai tranzistoare bipolare şi TEC-MOS în capsule SMD (SOT 23, D PAK).
   Tranzistoarele TEC-J pot fi utilizate numai dacă se justifică necesitatea acestora.
- Puncte de test: dreptunghiulare, maxim 4 justificate de planul de testare;
- Originea (punctul de coordonate (0,0)) va fi plasat în colţul din stânga-jos al plăcii de cablaj imprimat, astfel toate elementele proiectului vor avea coordonate pozitive;
- Față de marginea plăcii, se va păstra o gardare ("clearance") de 1 mm; aici nu vor fi plasate componente, trasee, texte, etc.;
- Placa va fi prevăzută cu 2 markeri fiduciali globali pe layerul TOP, la distanța de 200 mil față de marginea plăcii, plasați convenabil; acești markeri vor exista și pe layerul Solder Paste Top (suprapuși peste cei de pe TOP); vor fi utilizați în momentul alinierii șablonului cu placa. Marcajul fiducial va fi un cerc cu diametru de 1 mm pe layerul respectiv, aflat într-un spațiu circular de diametru minim dublu față de cercul interior, în care nu se va afla nimic pe nici un layer; 1 |6
- Se va acorda o atenție sporită layer-ului Mască de inscripționare (Silk Screen); acesta nu trebuie să se regăsească pe pad-urile componentelor;
- Se va genera un nou layer neelectric, MECANIC. Acesta va conţine: conturul plăcii, desenul de găurire ("drill drawing") şi tabelul de găurire ("drill chart/table", "drill legend"), o secţiune transversală prin circuitul imprimat proiectat ("layer stack-up") şi informaţiile mecanice necesare pentru fabricaţia PCB;
- Cotele de gabarit/dimensiunile plăcii nu trebuie să se regăsească pe layer-ul electric TOP; acestea, dacă există, se vor plasa pe un layer neelectric mecanic;

♦ Placa va fi prevăzută cu elementele de identificare ale proiectantului (nume, prenume, grupă, CEF2-P 2024-2025).

Pentru traseele de interconectare se dau următoarele lăţimi:

- ◆ Curent de 1A 26 mil;
- ♦ Curent de sute de mA 18 mil;
- ♦ Semnal 16 mil.

Spaţierea, în toate cazurile, va fi de 14 mil.

Găurile de trecere pentru semnale (vias-uri) vor avea diametrul de 0,4 mm.

Fișierele Gerber - standard 274X și fișierul Excellon trebuie să conțină următoarele informații:

- ◆ Conturul plăcii (board outline);
- ♦ Layer electric TOP;
- ♦ Layer electric BOTTOM;
- ♦ Layer neelectric Mască de inscripționare (Silk Screen Top);
- ♦ Layer neelectric Mască de protecție (Solder Mask Top și Bottom);
- ◆ Layer neelectric Şablon (Solder Paste Top);
- ♦ Lista de aperturi şi fişierul de găurire.

INTRODUCERE

Stabilizatorul de tensiune este un circuit electronic ce ofera la iesire o tensiune continua, constanta la variatiile(intre anumite limite) ale:

- $\triangleright$ Tensiunii de intrare : $\Delta v_i = v_i$;
- Curentului de iesire (sarcinii) : Δi₀=-i₀ ;
- Temperaturii: ΔT;

Stabilizatorele liniare serie sunt circuite la care elemetul de reglaj actioneaza continuu pentru a avea o tensiune constanta la iesire.

In structura lor apar cel putin doua subcircuite :

- Referinte de tensiune (REF), acesta asigura o tensiune constanta la bornele sale pentru un domeniu restrains al curentului de iesire.
- ➤ Blocul de comanda si reglaj serie, compus dintr-un element de reglaj serie (ERS) si un amplificator de eroare. ERS se comporta ca o rezistenta ce isi modifica valoarea in functie de tensiunea de intrare.

SCHEMA BLOC:

- Refereinta de tensiune;
- Amplificator de eroare;
- Element de reglaj serie implementat PNP;
- Rețea de reacție negativă;
- Circuit de protectie la suprasarcina;
- Circuit de protectia la temperatura;

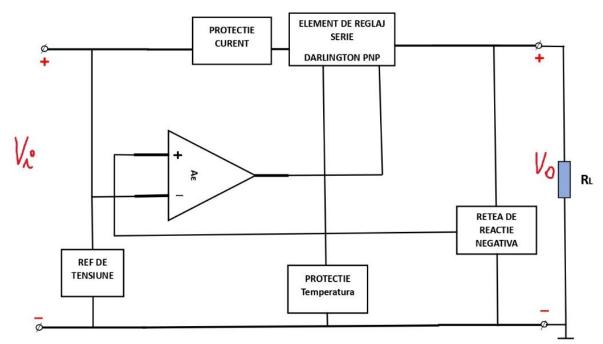

Figura 1 Schema bloc

DETALII DE PROIECTARE A STABILIZATORULUI:

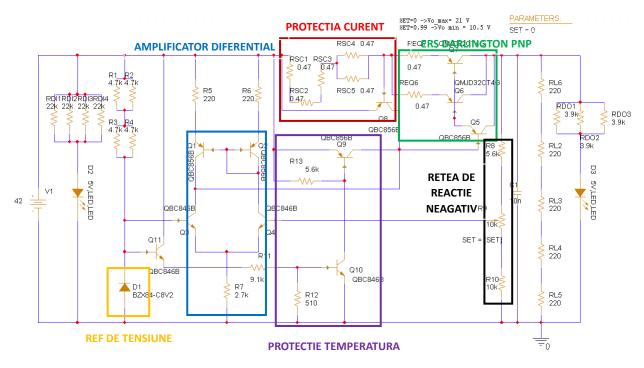

Figura 2 Schema electrica a stabilizatorului corelatie schema bloc

Circuitul este compus din urmatoarele blocuri:

- ♦ Amplifcator diferential de eroare: Q1,Q2,R5,R6 Q3,Q4,R7;
- ♦ Referinta de tensiune: D2;
- ♦ Retea de reactie negativa: R8,R13,R9;
- ♦ Regulator serie: Q5,Q6,REQ6,Q7,REQ7;
- ◆ Protectie la suprasarcina: RSC1,RSC2,RSC3,RSC4,RSC5,Q8;
- ◆ Protectie Termica: Q9,R12,Q10,R11,R10,Q11;
- ◆ Led intrare: D3,RDI1, RDI2, RDI3, RDI4, RDI5, RDI6;
- ◆ Led iesire: D4,RDO1, RDO2, RDO3, RDO4;

Prezentarea alegerii modelelor de rezistoare, tranzistoare si diode:

1.Referinta de tensiune:

Este data de dioda Zener D2 de 8.2V. Dioda se polarizea in current prin gruparea echivalenta RE1 realizata din rezistentele R1,R2,R3,R4. Rezistoarele se aleg astfel incat puterea disipata pe acestea sa nu depaseasca valoarea de 0.125mW, vrem o putere apropiata de 50% din Pmax a acestora pentru a nu incalzi prea rapid.

Se alege dioda : Cod BZX84C8V2 , SMD , SOT 23 , Vz = 8,2V , $\pm 5\%$, 0,25W,Izmin=5 mA.

RE1 se alege astfel incat dioda sa intre in strapungere Iz>Izmin.

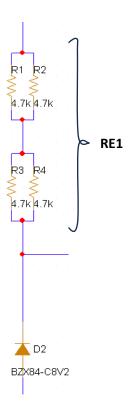

Figura 3 Referinta de tensiune

2. Amplificatorul diferential de eroare:

Vrem ca prim pas sa testam daca Dioda Zenner D2 este in strapungere la V1=V1max & V1=V1min;

$$RE1 = R1||R2 + R3||R4 = 4.7k$$

$$-V1 + Rechiv * Iz + Vz = 0$$

$$Iz' = \frac{V1' - Vz}{RE1} = \frac{42V - 8.2V}{4.7k} = \frac{33.8V}{4.7k} = 7.19mA$$

$$Iz'' = \frac{V1'' - Vz}{RE1} = \frac{37,8V - 8,2V}{4.7k} = \frac{29,6V}{4.7k} = 6,29mA$$

=>Dioda este in strapungere in ambele cazuri.

Alfam curentul din emitorul lui Q3 si Q4:

Q3 si Q4 se aleg ca tranzistoare NPN de mica putere modelul BC846B, nu ar trebuii sa avem puteri mari pe acestea.

$$-Vz + VBE3 + R7 * IE = 0$$

$$IE = \frac{Vz - VBE3}{R7} = \frac{8,2V - 0.6V}{2,7k} = 2,81$$
mA

$$IE = IC1 + IC2$$

IC1=IC2, deoarece avem o oglinda de current formata din Q1, Q2 si rezistentele R5, R6.

Alegem Q1,Q2 ca tranzistoare PNP de mica putere modelul BC856B, puterea disipata pe cele doua tranzistoare va fi de valori mici.

$$=> IE = 2IC => IC = \frac{IE}{2} = \frac{2,81mA}{2} = 1,4mA$$

Vrem sa alegem rezistentele R5,R6 astfel incat sa nu blocheze tranzistoarele din oglinda,cele care seteaza curentii IC1 si IC2.

SCHEMA ELECTRICA A AMPLIFICATORULUI DIFERENTIAL IN BUCLA DESCHISA:

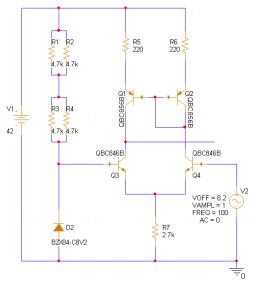

Figura 4 Amplifcatorul diferential in bucla deschisa

Amplifcarea in bucla deschisa este luata de pe borna pozitiva, reactia fiind una pozitiva, inversata ulterior de blocul Darlington PNP, bornele inversandu-se intre ele.

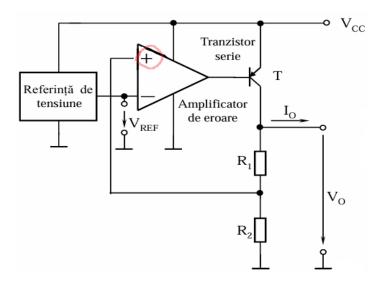

Figura 5 Exemplu de inversare a bornelor

Figura 6 Calculul amplificarii in bucla deschisa

$$Vin\_amplif = 8,21 - 8.2 = 10mV$$
  $A = \frac{Vout\_amplif}{Vin\_amplif} = \frac{28,489V}{10mV} = 2884,9$

3. Reteaua de reactie negativa:

Aceasta este un divizor rezistiv format din rezistentele R8,R9,R10. R9 este potentiometrul reglabil, acestea se aleg convenabil pentru a ajunge la intrarea negativa a amplificatorului de eroare diferential aproape egal cu ce este la cea pozitiva unde este aflata tensiunea de referinta.

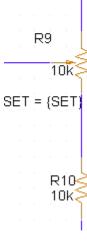
Am ales R9 potentiometru de 10k modelul 3314G-1-103E de la BOURNS.

Tensiunea de pe R10 este o fractiune din tensiunea de iesire.

$$Vfo = Vo\frac{R10}{R10 + R8}$$

La valoarea SET=1, rezistenta R13 se va duce toata catre ground adica pe R10, iar la SET=0, rezistneta R13 se va duce catre VCC, catre R8.

Am ales R8=5.6k modelul 0805S8J0562T5E de la ROYAL OHM ,iar R9=10k modelul 0805S8J0103T5E tot de la ROYAL OHM.

R8 < 5.6k

Figura 7 Reteaua de reactie negativa

4. Regulator Serie:

Elementul de reglaj serie este alcatuit din tranzistoarele Q5,Q6,

,Q7 si rezistoarele din emitorul lor.

Tranzistorul Q5 este conectat la iesirea amplificatorului diferential ,acesta a fost ales PNP pentru a inversa bornele amplificatorului ,facand din reactive pozitiva reactie negativa, emitorul lui Q5 este conectat in baza gruparii dintre Q6 si Q7,acesti doi tranzistori formeaza unul echivalent, emitorul lui Q6 este conectat la Vin prin REQ7. Emitorul lui Q7 este conectat prin REQ7 LA Vin. Colectorul lui Q6 este conectat la colectorul lui Q7,bazele fiind de asemenea conectate intre ele, aceasta formatie creeaza un transistor Echivalent ce are ca rol injumatatirea puterii de pe tranzistori.

Tranzistorul echivalent si tranzistorul Q5 modelul QBC546B de mica putere, formeaza astfel gruparea Darlington implementata cu tranzistoare PNP, care este elemental de reglaj serie.

Q7,Q6 au fost alese tranzistoare de putere modelul MJD32CG de la ON Semiconductor, au fost alese de putere pentru ca in cazul unui scurtcircuit sau a unui test cu o sursa de curent la un curent mai ridicat o sa avem niste puteri foarte mari pe acestia.

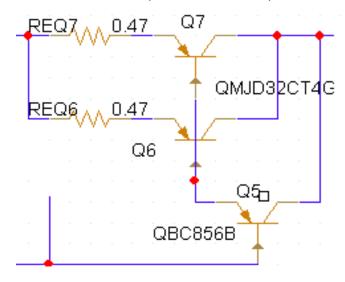

Figura 8 Elementu de reglaj serie

5. Protectie la suprasarcina:

Este formata din RSC si tranzistorul Q8 PNP de mica putere modelul QBC546B de mica putere, ,acesta are rolul sa limiteze curentul maxim de la iesire la 0,4mA. Aceasta limiteaza curentul din baza Darlington-ului.

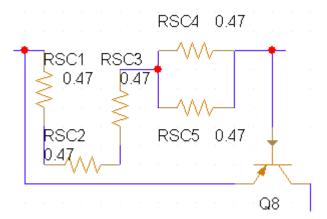
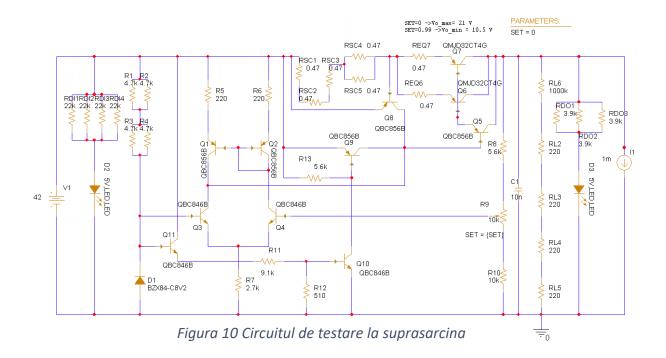

Figura 9 Protectia la suprasarcina

Testul la suprasarcina se face utilizand o sursa de curent la iesire si punand in locul rezistentei de sarcina o rezistenta mare de valori peste 100kohm. Putem testa prin simulare de tip PSF, punand o valoare de peste 400mA sursei de curent l1 sau prin DC SWEEP la aceasta.

5. Protectie Termica:

Formata din Q9 tranzistor de mica putere PNP modelul QBC546B ,R12,Q10 NPN de mica putere modelul QBC546B, R12, R11, R10 , Q11 NPN de mica putere modelul;

Q11 este un repetor de tensiune al tensiunii de referinta ,rezistorii R11,R10 formeaza un divizor rezistiv ,vrem sa avem in acel potential aproximativ 400mV, pentru a deschide tranzistorul Q10 care este legat de baza lui Q11, emitorul lui Q 11 este conectat la Vin,iar colectorul in baza Darlington-ului,acesta trebuie sa ridice baza Darlington-ului pentru a opri circuitul in momentul in care se detecteaza o temperatura de 100 de grade.

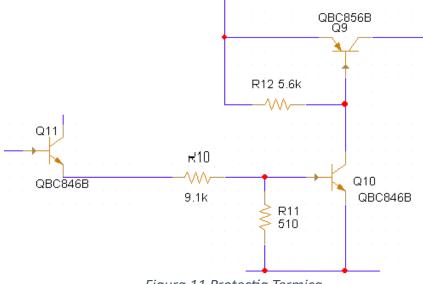
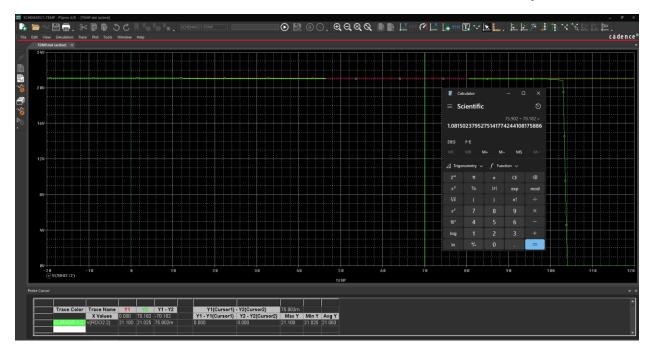

Figura 11 Protectia Termica

Calculul derivei termice/Tensiunea de iesire in functie de temperatura

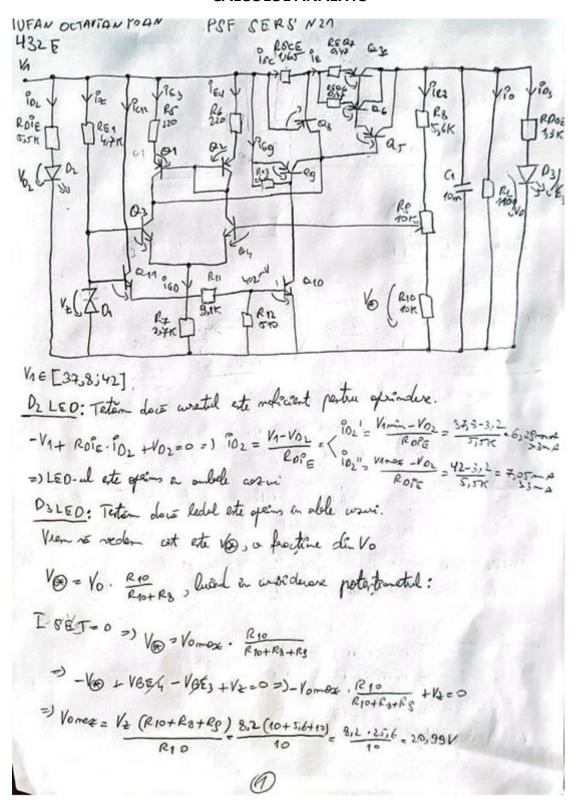
$$\frac{\Delta V0}{\Delta T} = \frac{75.902m}{-70.182} = -1.081mV/^{\circ}C$$

Tensiunea de iesire in functie de variatia potentiometrului

DEMONSTRATIA ALEGERILOR MODELELOR

CALCULUL ANALITIC

D3 2 cozul SET20: -Vo+RDOE (103+VO3 =0 =) 103 = Vomex -VO3 = 20,98-3,2 = 13,68mA > 3mA IRET=1 =) VO = Vomin. Riot Rg
Riot Rg+Rg 2) Vomen = V2. (R10+R3+R8) = 8,2 (10+5,6+10) = 3,2.25,6 R10+R9 = 10+10 = 29/ 10+10 = 29/ =) Voe[10,486; 20,88[V Rook = 1,3 K = 5,61mA>3mA CALOUL 12: CONSTRERAM 1832212 & 18112212 CONNTRE RAM 1832<12 02 18112218

-V1+RE1.12+V2=0=>12= $\frac{V_1-V_2}{RE1}$ = $\frac{12}{12}\frac{V_1}{RE1}\frac{V_1}{RE1}\frac{V_2}{RE1}$ = $\frac{12}{12}\frac{V_1}{RE1}\frac{V_1}{RE1}\frac{V_2}{RE1}$ = $\frac{12}{12}\frac{V_1}{RE1}\frac{V_1}{RE1}\frac{V_1}{RE1}\frac{V_2}{RE1}$ = 6,29 mA STAR Aceste este pertection le temperature, s'en transcisto orele mest blocate la temp. terrère R11, R12 retiors acel mod la operametre 400mV. CALUULUL ISC: Particles la mpersorcina protegera etét la un surtairement provocat à cirament cot no la en test a o most de went. Roccioloc = VEB3 = 0 =) PSC = VEB3 = 0,6 = 870 m A, duin ce la max = 400 m A, on mulere doseon a este total al regula. CONDIDERAM PBIOZZICII - V2 + VOEI+ PCII (R11+R12) =0 2) PE112 V2-VBE1 2 8,2-0,6=0,79mA

=) R12. PC11 - VBE= = > => VBE10 2 0.78. 510 = 402,9 mV, cene a free inmtel

```
CALCULUL PED:
-V2+ VDE3 + 1ED . Rx=0=) 1ED= V2-VBE3 = 3,2-0,6=2,81~A
1ED = 1E3+1E4
Oplinde de wet facto din 01, 02, 185, R6 fore ce ic3 = ic4
=) 1 E0 = 2 1 E3 = 21 E4 => 1 E3 = 1 ED = 2,31 = 1,407 mA = 1 E4
CALCULUL is:
Pomase = Vorox = 20,38 = 19,031 m A
Pomin = Vorin = 10,496 = 9,54 mA
CALOULUL PRE:
CA+ CET=0
- Vomex + TRS ( R3+Rg) + VEEY-VOR3 +V2=0
7) PR; 2 Vomox - Vz = 20,38-8,2

Ro+Rp 20,31m4-810,0A
CA+ SET=1
- Vome + PR3 = R3 ) + VBEY - VBE3 + V2 = 0 2) PR3 = Vomin - V2 = 10,486-8,2 = 041
CALCULUL CURENTILOR DEN DARLINGTON:
 07 nº 96 foreso un transitor extradent, REQ 7 nº RE Q fac ce tensimile
VEGT = VEB6 =) Petice dispote pe est territor absorbet us la
   Ex= 1E6 =) loc= 1E (cod me vien corde sartaxanit)
9 = " 0 = 10 mese + 103" = 15,001+13,63 = 32,76 m A
     réflébilin =) 159 = 1661 = 15 = 32,76 = 16,38m A
```

Neyligam 128, deverece et u west de veloree ju A. CAZINET=1 1 E = 10 min + 103 = 9,5-4+ 5,61 m A = 15,12 m A =) ? Es so le un crent me device ste asett din less transituenla. echivelent, voi colube dose pentre and de resire mezono (DET=0) PET = 186 + 187 = 1638 + 16138 = 0,650m A = 600 mg | 16522. 50 = 300 mg Es re l' le avere foorte mic, durece foce pute den protectre le temperature, a certa reactionad le temp anerei. CALCULUL VEGYCE: (D2) VECZ=VEB, =96V (67) - VA + POCE · INC + VECT + VO = 0 2) VEC72V1-VO = (VEC7 241-21=21V) VEC7E[21,31,5]V VECTZ VCC6 -> mit in porcalel =) VEC5=Vm-2VEB-Voutz (VEC5 = 42-22, = 18,3V VEC5 = 42-22, = 18,3V (18,8,30,3)

(0):-1/2 + VBE3-VCE3-3 VEB +V10=0

VCE3 = VP-VZ-2VEB =4L-82-12=42-84=326=VCE3mes 37,8-8,2-1,2 = 20,4 Negani

Q' R5. 1E3-3VEB +VECT =0 21 VECT = 3VEB-POTE3 = 133-0,22.74

On posde temere.

Po1= 12'. 12= & L. 5,61 < 46 mw 225 om u

PO1"z12". V22812,7,18=58,85mm

De à regentente elix:

PROPE = ROPE - 12 = 55. 6,28= 217 mw sate porto a 4 her de 21 ta pade

PROPE" = ROPE. 10212055. 7052 = 273mw >125mu >

POZ=102. 1021 = 2,2,6,28 = 20,92~ w < 110~ w

Poz" = Voz . 102"=3,2.7,05 = 22,688 m W = 170 m W

P3 3 resente 2003:

PRPOE" = RDOF. 103" = 1,3.13,60 = 243 m w > 125 mw -) est porti in 3 de. de 3,8 K à purale

PO3" = VO3. PO31' = 3,2.13,68 = 43,776 mac

6.1: Pd. max= VECI max. Pc12 - 15t. 154 2 2,94 mW 6200 mW 62: Pd me = VEC 2 1/22 0,6. 1,4 = 1,17 mW 2280mW Pémin 2 VCE3 mm. 1°C3 2 29,4.1,42 = 55,66 mw 2250 mw Pd mase" = VCE3 mase. PL3 = 282, 6. 1,42 = 63, 88 min 2250 min Pd m²n 2 VC E ymin (Cy2 = 28,3.1,42 = 57,42 mu 220 omu Pdnex 2VCE4 max PC42 = 33,5 1,42 = 65,66 m W < 250 m W 65: Polonin 2 VEC". PC5 = 18, 8-0, 3 = 0,84 W < 150 m W Polomez z VEC 11. PC = 30,3.0,60 = 18,6 mw = 250 mw G6, ag? Palmin = VEE6". 1C6= VECT". PC7= 31,5, 7,56=238 muz 15m Polney = VEC6". 166"=VEC7". 16712 211 - 16,38 = 343 mw<15W PORL mex = Rc, Pomox 2 111 . 18,081 2 364mw > 125mu POR min 2 RL. Comin 2 - 11. 9,542 100mw x 125 mw An des re for recretete edivolete di o rez, de 220vr à seie perter a peter disigne puterie